

על הצדיקים ועל החסידים

אהבת השי"ת
מידות טובות
פרשת השבוע
אלומות אור
מרבתינו צדיקי עולם

פרשת תצווה - זכור | תשפ"ו

גליון מיוחד

במלאות 4 שנים להסתלקותו
של שר התורה מרן הגאון
רבי חיים קנייבסקי זיע"א

הגאון
רבי יצחק שאול קנייבסקי שליט"א
הגה"צ
רבי יצחק קולדצקי שליט"א
הגה"צ
רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א
הגאון
רבי גדליה הוניגסברג שליט"א
הרב אברהם ישעיהו שטרן שליט"א

גליון

מהדורת רש"י שטרן

הילולא דצדיקא

כל הפרטים על העלייה המרכזית
עמוד 12

למרות שמרן כמעט ולא דיבר על עצמו,
הוא התבטא פעם: 'אני שהייתי ליד החזו"א
קרוב אז תהיה עלי תביעה בשמים'.

שיח קודש עם הגאון רבי יצחק שאול קנייבסקי שליט"א במעט מזער
מחייו של שר התורה, מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זיע"א

אֲשֶׁר מֵלֵאֲתֵי רוּחַ חֶכְמָה (ב"ב)

לשהות בו ללא מרן והרבנית הצדקנית
ע"ה, אך דור דור ודורשיו, מצאנו את
בנו הגאון שליט"א יושב באותו בית
ועמל בתורה (מסכת 'ראש השנה' ומאות
הערות ששזורות בשולי הדף).
ואם כבר בתורה עסקינן העלינו את
השאלה הראשונה בעניין סדרי הלימוד
של מרן זיע"א.

אבא 'מרן' היה מאוד יסודי
בלימודיו בצורה יוצאת דופן

'חובותיו' של "שר התורה" ידועות
לכל בר בי רב. נשאלת השאלה, איך
מצד אחד רואים את ההספקים הגדולים
של הלימודים בכל יום, שנגדירים לצורך

במלאות ארבע שנים להסתלקותו
בסערה השמימה של שר התורה, מרן
הגאון רבי חיים קנייבסקי זיע"א, ביום
שושן פורים - יום בו התמזגה שמחת
המצווה של מטה עם דבקותו העילאית
- זכינו לשיח קודש רווי הוד עם בנו
חביבו, הגאון רבי יצחק שאול קנייבסקי
שליט"א. בחרדת קודש ליקטנו מעט
מזער מחייו של מי שהיה "ספר תורה
חי", על הפשטות המבהילה, על השמחה,
ועל עבודת ה' שלא ידעה שובע.
כשנכנסנו לבית ברחוב רשב"ם
שקירותיו ספוגים בתורה וחסד, קשה היה

עם כל המצב שכל עם ישראל היה בביתנו, הם ידעו לתת לנו פרטיות ותמיד הסתדרו עם כל מה שצריך לעשות במשפחה. נתנו אצלינו יותר ממשפחות אחרות. מדברים על שיטות חינוך וכו', כאן קיבלנו יותר מכל מקום בחום ובתשומת לב לכולם."

אחד מהדברים שממש התפעלתי

מעבר לכל הנהגותיו כ'מלאך האלוקים' כפי שידוע, מה היה דבר אחד, או הנהגה אחת שהתפעלתם ממנו?

"אחד מהדברים שממש התפעלתי, התפעלות עצומה, היה היחס שלו ל'חובות' הלימודיים. אבא הקפיד שאת כל ה'חובות' הלימודיים עשה תמיד בתחילת היום, הוא הקפיד לסיים את כל ה'סדרים' והחובות של אותו יום כבר בתחילת היום. לא היה אצלו מושג של 'נשלים אחר כך' או 'בלילה תהיה שעה פנויה'. קודם כל עושים את מה שחייבים כלפי שמיא. גם כשנאלץ לעסוק בצורכי ציבור, בעזרה ובסיוע לרבבות, הוא היה ממוקד להפליא. הוא לא בזבז זמן על 'מעברים' או מנוחה בין עניין לעניין. ברגע שסיים לעזור ליהודי, מיד שב למקומו, ממוקד כולו להמשיך הלאה בעבודת הבורא".

על השאלה כיצד היה מסוגל להקשיב לאלפי אנשים בעודו ברומו של עולם ומנותק מהעולם הזה, משיב: "זו הייתה הקרבה עצמית טהורה. הוא ראה בסיוע לאנשים מצווה וחובה בעולמו. המבט שלו היה תמיד מכוון לעשות רצון ה', ולכן הקדיש את זמנו היקר מפז לציבור ולעשרות אלפי המכתבים עליהם ענה".

תהיה עלי תביעה בשמים

הוא אמר משהו שהוא לקח באופן מיוחד מהחזו"א ?

למרות שמרן כמעט ולא דיבר על עצמו, הגר"י שאול נזכר באמירה אחת ש'פשוט הזדעזענו לשמוע, ולהבין מכך, איך הוא דורש מעצמו'. הוא אמר פעם בערך ככה: 'אני שהייתי ליד החזו"א וראיתי את החזו"א מקרוב אז תהיה עלי תביעה בשמים'.

פורים של שר התורה תורתו וצהלתו על פניו

כשאנו באים לתאר את ימי הפורים במעון הקודש, אין אנו מדברים על שמחה אנושית רגילה, אלא על שמחה של מצווה, שמחה של קדושה, שמחה שכולה דבקות עילאית. שמחת התורה הייתה נסוכה על פניו של מרן תמיד, בכל ימות השנה, אך בפורים היא לבשה בגדי יום טוב. אצל מרן, השמחה לא הייתה התפרצות שמחה בעלמא, אלא שמחה צרופה, שמחה מזוקקת, שמחה הנובעת מתוך קיום ההלכה על קוצו של יוד ומתוך הידיעה כי הוא מקיים את רצון בוראו בשלימות.

ההבנה שלנו כ'בקיאות', אבל מאידך חיבוריו ושלטתו במרחבי ים התלמוד היתה בשליטה מוחלטת בעומקם של דברים עד דקויות של ידיעה כחוט השערה בכל התורה כולה?

הגאון רבי יצחק שאול שליט"א: "אבא 'מרן' היה מאוד יסודי בלימודיו בצורה יוצאת דופן, הוא היה חייב להבין כל דבר מה כתוב כאן. כשהוא למד גמרא רש"י ותוס' הוא עמד על כל נקודה ונקודה, מה כתוב כאן ורצה להבין כל דבר. גם אחרי שהוא כבר למד מאות פעמים, כשלמדתי איתו הוא תמיד היה שואל ואומר, מה תוס' שואל ומה הגמרא אומרת. ממילא הבקיאות העצומה שלו נבנתה על לימודים חוזרים ונשנים בעיון עמוק לאחר שהדברים היו ברורים לו עד תומם, אח"כ הכל כבר היה רק 'חזרה' וזה היה יותר קל. כמובן שלאחר לימוד החובות, שאר הזמן שהיה לו נוצל לעיין ולברר נושאים בעיון".

הוא לא הרגיש שהוא צריך להתנהג כמישהו חשוב

אחד המחזות המפעימים ביותר היה לראות את מרן שכל רז לא אניס ליה, שרבות שיחרו לפתחו, מתהלך בביתו ובסביבתו בפשטות שאין לה אח ורע.

"אבא, בענוותנותו היתירה עד בלי די, הרגיש ממש כאיש פשוט" מספר הגר"י שאול בהתרגשות. "כלל לא הפריע לו מי נמצא לידו. גם כשמאה אנשים צבאו והיו בחדרו, הוא שאל ודיבר את מה שצריך לעשות בטבעיות גמורה, ללא שמץ של 'גינוני מלכות' או הרגשת חשיבות. הוא לא הרגיש שהוא צריך להתנהג כמישהו חשוב.

הפשטות הזו חלחלה לכל פינה. אחותנו גרה בבניין הסמוך, ובצעירותינו, מרן, בטבעיות של אב, לא ראה שום פגם בלעמוד בחלון ולקרוא לה כשהיה זקוק למשהו (היתה מתרגמת לאנגלית מכתבים וכדומה), הטבעיות הזו הפיחה חיים בבני הבית; היא אפשרה לנו, בני המשפחה, להרגיש הכי נורמליים בעולם בתוך בית שכל כולו קודש קודשים. הבית שלנו היה בית הכי שמח, ההורים היו תמיד רגועים ושמחים, אינני זוכר אף פעם שראיתי אותם בדיכאון או משהו דומה. היו זמנים לא קלים כמובן אבל לא היו דכאוניות וכדומה.

לפני פורים הוא היה מכין שתי שקיות של 'מתנות לאביונים'

השמחה לא הייתה במאכל ובמשתה, אלא בחדוות המצווה וברינת התורה.

וכידוע מרן, מתוך דבקותו בהלכה וכשיטת החזו"א, מאוד היה חשוב לו לקיים את כל דיני הפורים לחומרא גם בשושן פורים מחמת הספק של בני ברק ויפו. וממש השקיע והידר בכך. והמעניין הוא שדוקא ביום זה הסתלק לרום מעלה. זכותו הגדולה תגן עלינו ועל כל ישראל, ונזכה לדבוק בדרכיו.

"לפני פורים", מספר הגר"י שאול בערגה, "היה אבא מכין שתי שקיות של 'מתנות לאביונים' - אחת עבורו ואחת עבור הרבנית. והיא הייתה ממנה אותו שליח לתת את המתנות. שמחה מיוחדת הייתה המגילה: מגילה מיוחדת במינה, מגילה מפוארת, שנכתבה על פי כל החומרות וההידורים של ספר תורה, עם יריעות גדולות ורחבות. כשהיה אוחז בה, היו פניו מאירות באור שבעת הימים, והיה שמח בה שמחה עצומה, שמחה של אהבת מצווה."

בבוקר יום הפורים, בעוד העולם כולו רועש וגועש, מרן היה כצור חלמיש. הוא לא הניח למנהגו וסיים את כל 'חובותיו' הלימודיים - בזריזות ובנחישות, בשקידה ובהתמדה. ופנה לקיים את מצוות היום. הוא שלח משלוחי מנות לידידיו ורעייו הגאון רבי בערל ויינטרויב זצ"ל והגאון רבי גדליה נדל זצ"ל - קשר של תורה וחיבה בין שרידי דור דעה.

לאחר מכן, היה פונה לבית בתו תחי', למשפחת צביון. שם היה מקיים את מצוות היום ושותה כוס יין שלימה - יין של מצווה, דבר שהיה מעבר להרגלו בכל השנה. ומיד כשהרגיש את אותה 'שכרות' קלה, היה ממחר לישון כדי לקיים את ה'עד דלא ידע' מתוך שינה. לאחר המנוחה הקצרה, היה חוזר בכוחות מחודשים לתפילת מנחה, ומתייצב מול הקהל הקדוש, הקהל העצום, הקהל הצמא, שצבא על דלתותיו כדי לזכות בברכה, ב'לחיים' או בחיוך של שר התורה.

הגר"י שאול מוסיף זיכרון על הרבנית הצדקנית ע"ה, מי שעמדה במסירות אין קץ: "למרות הקושי הכביר, למרות העמל המפרך עם הקהל הרב, ולמרות הטרחה האינסופית במשלוחי המנות ובסעודות - היא הייתה מלאה בשמחה פנימית, שמחה של נתינה. היא אהבה את פורים בכל ליבה ואמרה תמיד בהתרגשות: 'איזה מיוחד זה לשלוח מנות, איזו זכות זו לשמח לבבות של בני אדם'. בבית הזה,

אנו, בני המשפחה, היינו עדים לתופעת פלא, תופעה שסופרה בעבר על הרב הדומה למלאך הגאון מוילנא זצ"ל. יכלו לראות אותו יושב בפתח ביתו ומקבל קהל בימי הקיץ ופלגי-זיעה ניגרים ממצחו

הגה"צ רבי יצחק קולדצקי שליט"א - מורי חמי שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל

לְקַדֵּשׁ אֶתְּם לְפָנָיו לֵי (טז)

יחידים שברכותיהם עושות רושם למעלה, ובדור הזה אלו תפילותיו של רבי חיים. ורבי אהרן ליב הוסיף: "אין זה פלא, הרי הוא צדיק בן צדיק, קדוש מרחם, עולה תמימה..." ורבי אהרן ליב כידוע היה נזהר מגוזמאות ומליצות.

היינו עדים לתופעת פלא

אנו, בני המשפחה, היינו עדים לתופעת פלא; תופעה שסופרה בעבר על הרב הדומה למלאך הגאון מוילנא זצ"ל. בטבעו היה רבי חיים מזיע מאד. יכלו לראות אותו יושב בפתח ביתו ומקבל קהל או מגיע להיות סנדק בברית בימי הקיץ ופלגי-זיעה ניגרים ממצחו. בכל זאת לא הדיף ריח רע של זיעה. שאר-בשרי רבי משה ברזם שליט"א סיפר לי, שבשנים קדמוניות רבי חיים השקיע בתפילה הרבה יותר מהשנים האחרונות שהיה חלש וחולה. הוא היה מתפלל בריכוז גדול. ופעם אחת, למחרת יום הכיפורים, הוא הביא לאחותו הרבנית ברזם שתחי' את ה'קיסל' שלבש ביום הקדוש, ה'קיסל' שירש מאביו רבינו ה'סטייפלער' זצ"ל, וביקש ממנה שתתקן לו תפר שנקרע. ה'קיסל' היה רטוב ממש והיא שאלה אותו על כך, ורבי חיים השיב שזו הזיעה מתפילת יום הכיפורים. ובכל זאת לא היה ממנו ריח רע. יכלו להניח חולצה שלבש כל השבוע ליד חולצה חדשה מהארון, ולא נראה שום הבדל בין זו המכובסת לזו שלבש שבוע שלם. זו השפעתה של הקדושה.

רבי יואל מקלב שליט"א, מראשי ישיבת 'בית מדרש עליון' בבני-ברק, סיפר לי ששמע פעם את רבי חיים בעת קבלת קהל משיב לשני אנשים ששאלו את אותה שאלה בזה אחר זה שתי תשובות שונות לחלוטין. הוא תמה על כך רבי חיים, והוא השיב לו: "מה שעולה במחשבתי ראשונה, זהו לי סימן שמן השמים רוצים שאענה כך". שאלו רבי יואל: "האם גם אני יכול לעשות זאת?", ורבי חיים השיבו: "מי ששומר את מחשבותיו בטהרה, יש לו סייעתא-דשמיא שמה שעולה במחשבתו הוא מן השמים".

אחד המספידים בימי האבל על פטירת מורי חמי שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל חלק עם השומעים התבוננות נכונה: אם רבי חיים זכה להיות שר התורה, בהכרח שגם

תמיד עומדות למול עיני דמויותיהם של הסבא קדישא רבינו ה'סטייפלער' זצ"ל ובנו מורי חמי שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, שבמחיצתם חוו את מתיקות התורה. ראינו תמיד שלא היתה להם שמחה גדולה יותר משמחת התורה, ושום דבר לא דיבר אליהם חוץ מתורה.

אצל מורי-חמי רבי חיים חשנו במשך עשרות שנים את התענוג בשעת הלימוד ואת אוירת הקדושה שאפפה אותו. מאז היותו צעיר לימים קיבל על עצמו לעסוק בכל חלקי התורה בהתמסרות מוחלטת, כשהוא לוקח על עצמו לתת כבוד לתורה וללמוד את כל חלקיה ומקצועותיה, בפרט אלו הנחשבים בגדר 'מת מצוה' שכמעט ואין מי שיעסוק בהם, ולחדש בהם חידושים ולחבר עליהם חיבורים. הוא ביקש והשתוקק לקבל תורה מיוחדת מהקדוש ברוך הוא - "ישקני מנשיקות פיהו" - ואכן זכה לכך. על ידי חיבוריו זכה להיות אחד ממסורי התורה של כלל ישראל.

התורה הפכה להיות חלק ממהותו, כתינוק שלא יכול להיפרד מחיק אמו. בימים הקשים כשחשכו מאורות עולם, ונסתלק רבי חיים לבית עולמו, צעקתי בהספד מעל כל במה, שיבואו קורות הבית ברחוב רשב"ם 23, אותו בית ועד לחכמים שהתקדשו בו קירותיו ועמודיו בקדושת התורה, ויעידו על עמל התורה ביגיעה עצומה ובשקידה מופלאה כל ימי חייו.

אין פלא שהתבטא בהזדמנות שהדבר הכי קשה לו הוא האיסור שלא להרהר בדברי תורה בהיותו במבואות המטונפים, והיה מסיח דעתו בכח על ידי תרגילי חשבון קשים. וכשמצא שמותר להרהר בענייני אמונה ויחוד השם יתברך ולהתפלל בלב, שינה והתחיל להתפלל בליבו.

זכינו להרגיש גם אצל מורי חמי רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, את הקדושה והשראת השכינה. מורו ורבו ראש הישיבה רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל התבטא על רבי חיים: "איני יודע רוח הקודש, אבל ודאי שכינה מדברת מתוך גרונו". ראש הישיבה רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל היה אומר בשם הסבא עמוד ההוראה רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל שבכל דור יש

כיבד את התורה יותר מהאחרים. בגלל החשיבות שהיא נתן לתורה הוא סירב לכל רגע של בטלה, ובגלל החשיבות של התורה סירב להכניס לראשו דברי חולין. הראש הוא ה'כספת' של האדם, ובכספת מניחים רק דברים יקרים. גם בוויטרינה שבסלון לא שמים אשפה... מי שמבין את ערכה של התורה, נהיה שר התורה. זה חייב ללכת ביחד.

מי שבאמת מעריך תורה לא מסוגל להוציא מראשו דבר תורה ולהכניס דבר תפל. רבי חיים אמר לי שהוא מתפלל בכל יום שישכח את כל דברי החולין ששמע. זו הנהגה שנובעת מערך אמיני לתורה.

'שר התורה' מוכרח להיות גם 'שר הזריזות'

על הזריזות של מורי חמי רבי חיים קנייבסקי זצ"ל סיפרתי בכמה משיחות. הזריזות שלו היתה דבר שאין בנמצא. 'שר התורה' מוכרח להיות גם 'שר הזריזות'; אדם שבכל עת ובכל שעה ובכל מצב פיזי ובריאותי ובכל הנסיבות שאפשר להעלות על הדעת, לא החמיץ שום חיוב וקיים אותו במלואו. במשך כמעט חמישים שנה שזכיתי להיות בביתו חזיתי בעקשנות החיובית שלו. לא ויתר על אף פסיק בהלכה ואף לא על הנהגה טובה. הכל התנהל אצלו בזריזות יתירה, מבלי להתעצל ולהתעכב.

קשה לשכוח את ההתאמצות שלו מידי שנה ושנה בבדיקת חמץ; עבודה מיוחדת שנמשכה עד השעה המאוחרת של הלילה ושאלה ממנו כוחות רבים. במשך שעות היה עובר באופן יסודי על כל פינה בבית ועל כל חפץ, גם במקומות שניקו וגם במקומות שאין מכניסים בהם חמץ, מבלי לדלג על סנטימטר. בהוראת דודו ה'חזון איש', ברצפת הבית היה מקפיד רק על כזית, ובשאר מקומות אפילו על פירורים. הוא ידע והכיר בערך המצווה וקיים אותה בהידור ובדקדוק. כשהיה זקן, הבנים שלי ונכדים אחרים היו באים לעזור לו ומקריבים אליו שולחנות, כסאות, ארונות וכדומה. הפכו אותם בפניו והוא היה בודק ומסתכל לאור הנר על כל משטח וכל סדק. ותמיד בשלווה וברוגע כששמחת המצוה נסוכה על פניו.

מאנשי ביתי שמעתי שבמשך כל השנים לא אירע שצריכים היו להעיר אותו משנתו. הוא היה ישן אולי חמש שעות ביממה, שעה בבוקר שעה בצהריים וכשלוש שעות בלילה. היה מבקש שיעירו אותו בחצות הלילה ללמוד, אך בפועל תמיד התעורר בעצמו. במרבית השנים הוא היה פונה לישון בכל לילה והיה קם אחרי כשעתיים וחצי ללמוד זוהר, תהילים, נביאים, משנה ברורה, רמב"ם שולחן-ערוך, בבלי וירושלמי. בשעות ההן גם היה עוסק בתורת הנסתר והקבלה. הוא היה קופץ ממיטתו בשעה שקבע לעצמו. אחותו

הרבנית ברזם שתחי' סיפרה, שכבר בשנות בחרותו כשהיה הולך לישון למשך חצי שעה בבוקר לאחר תפילת ותיקין, לא קרה מעולם שהיו צריכים להעיר אותו. קפץ כמו אריה והתחיל את סדרי היום שלו.

שבמשך כמה שנים הוא היה בא לביתנו בבין הזמנים

לי ולבני ביתי היתה הזכות שבמשך כמה שנים הוא היה בא לביתנו בבין הזמנים של חודש אב בערך מהשעה שתיים בצהריים ועד לשעות הערב. הנוהג הזה התגלגל בעקבות מזגן שנתרם לבית הסבא ה'סטייפלער' זצ"ל והוא אמר שאינו חפץ בו ושיתנו לבנו רבי חיים. רבי חיים, שלא יכול היה להפעילו בשבת, לא רצה שבימי החול יהיה נעים בבית יותר מאשר בשבת קודש - ואמר לנו שנקבע את המזגן בביתנו והוא יבוא אלינו בבין הזמנים של חודש אב ללמוד. כך נראה ה'חופש' שלו. הוא היה נעול בחדר אצלנו בבית ולמד במשך שעות בשקט בלי הפרעה. מיד כשהיה בא היה נח במשך כחצי שעה ואחר-כך מתיישב ללמוד עד הערב. [אגב, רבי חיים הקפיד לישון רק על הכרית של ה'סטייפלער', ולפיכך ילדי היו הולכים מביתו לביתנו בכל יום להביא עבורו את הכרית הקדושה עליה הניחו צדיקים ראשם, ובלילה היו מחזירים את הכרית לביתו]. אינני זוכר אף פעם אחת שהיו צריכים להעיר אותו. לאחר חצי שעה של מנוחה התיישב ליד הסטנדר ולמד בשקיעות מוחלטת.

לאחר פטירת רעייתו הרבנית ע"ה, בנו, גיסי רבי יצחק שאול קנייבסקי שליט"א, עבר להתגורר בביתו, ורבי חיים היה מעיר אותו מידי לילה ללמוד. רבי יצחק שאול אמר לי שבשנים ההן הוא לא בירך אף פעם ברכת 'המפיל' - מחמת שבכל רגע אבא יכול היה לבוא ולהעיר אותו.

(לקט מתוך הספר 'לעשות רצונך')

מרן החמיר כל חומרא שיכל, וכל מה שיכל לעשות... ומאידך, לא היה אדם שמח בעולם יותר מרבי חיים קניבסקי!!!

הגה"צ רבי חזקיהו יוסף מיישקובסקי שליט"א על מרן שר התורה זיע"א

כולנו יודעים שהאר"י ז"ל אומר 'כיפורים כפורים', והרב דסלר אומר, מי נתלה במי? קטן בגדול. דהיינו יוצא שיום פורים הוא יותר גדול מיום הכיפורים. אנחנו לא מבינים את הכל, אבל זו האמת הברורה כי גדול היום לאלוקינו.

יש היום דבר שאנחנו תמיד חוזרים עליו, וקיבלנו שזה בא מיסודו מבית מדרשו של עמלק, שבחור שמתקדם קצת יותר ביראת שמים, יש ונותנים לו כינוי של צו"ל. מי הצולני"ק הכי גדול שהיה בעולם?... מרן רבי חיים קניבסקי זצוק"ל. ללא ספק! הוא החמיר כל חומרא שיכל, וכל מה שיכל לעשות... אני לא יודע הרבה... ומאידך, לא היה אדם שמח בעולם יותר מרבי חיים קניבסקי!!! תמיד עם מצב רוח, תמיד עם חיוך על הפנים, עם ווארט טוב... איך זה הולך?... להיכן נעלם הצו"ל?... מה קרה פתאום?... אולי יש כאלו יוצאים מן הכלל?!

אחד הדברים שמפריעים לנו, שנראה לנו שאנחנו נהיה מאושרים רק כשנראה שאנחנו בכיוון להיות כמו רבי חיים קניבסקי זצוק"ל. אבל אם אני רחוק מזה - אז מה זה שווה... רבי חיים לימד אותנו להיות מאושר מכל ידיעה של תורה!!! כמו יהלומן שהרויח מאה אלף דולר, והוא שמח ומאושר... למה אתה שמח? החבר שלך הרויח באותו רגע מליון... נכון, אבל מה זה גורע ממני?... אני הרווחתי מאה אלף!!! כל ידיעה של תורה, כל תוספות, כל רגע שאני נהנה, אני מאושר, מאושר בעולם הזה, ומאושר בעולם הבא...

כשהייתי בחור - צחקו עלי...

מה אנחנו חושבים, כשר' חיים התחיל הוא היה רבי חיים?... רבי חיים עצמו סיפר למישהו, כשהייתי בחור - צחקו עלי... אבל רבי חיים לא נבהל. וכמו שאומרים צוחק-מי שצוחק אחרון...

הרבנית ע"ה אמרה, אמרו לה מה החכמה... את לקחת את רבי חיים קניבסקי... בשבילו באמת כדאי להשקיע...! כל אחת היתה מוכנה להשקיע בגדול הדור!... אמרה הרבנית, אני לא לקחתי אותו כשהוא היה גדול הדור... וכבר ידועים כל הסיפורים שחוץ מללמוד הוא לא ידע כלום! ובמוסגר: סיפר פעם הגר"א מן, שביארצייט של הרבנית כל שנה רבי חיים היה אומר לו איזו מעלה מיוחדת של הרבנית.

ופעם אחת הוא אמר לו - שהיתה לה מעלה שהיא לקחה אותי... לא כולם יכלו לעמוד בזה, אבל היא לקחה רק בחור עם אהבת תורה! אף אחד לא חלם שהוא יהיה גדול הדור, ולא חלמו שהוא יהיה 'בעל מופת' או משהו כזה... בחור שמופקע מהעולם הזה, אך מושרש בה אהבת תורה במדה גדושה, ולכן לקחה אותו - אך סוף הכבוד לבוא. ונכון... בסוף הוא נהיה רבי חיים קניבסקי... צריך לדעת שככה זה כל החיים... כשאחד רוצה להשקיע כסף בבנק, אם אתה משקיע לזמן קצר - אתה מרוויח גרושים, אך אם זה לטווח ארוך - אתה מרוויח פי כמה וכמה. אחד שלומד ומשקיע בלימוד בשביל שמיד הוא יהיה גדול הדור, זה גרושים... אבל אחד שמשקיע ועובד, ועובד, וקובץ על יד ירבה, לאט לאט הוא נהיה 'גדול הדור'!!!

(אורחות חיים, כי תשא, תשפ"ג)

גליון זה הוקדש לעי"נ

הר"ר יהודה לייב

ב"ר מרדכי יהושע זצ"ל

קרויזר

נלב"ע י"א אדר תשע"ז

ת. נ. צ. ב. ה

לעילוי נשמת
איש החסד הרב הצדיק
ר' שמואל יצחק שטרן זצ"ל
בן הרב הצדיק ר' יום טוב ליפמאן זצ"ל

ולזכות והצלחת בנו
הרב ר' אברהם ישעיהו שטרן שליט"א
בן הרב הצדיק ר' שמואל יצחק זצ"ל

בְּרַךְ ד' חֵילוֹ וּפְעָל יָדָיו תִּרְצֶה

לתשומת לבכם:

גליון 'על הצדיקים'
לא יופץ בשבוע הבא
פרשת 'כי תשא'

הגליון הבא יופץ אי"ה
בפרשת ויקהל - פקודי

לעילוי נשמת

הרה"ג

ר' אלטער מרדכי ברג זצ"ל

ב"ר דן ז"ל

מרא דאתרא דקהילת עטרת רא"ש
מונסי ניו יורק

נלב"ע ח"י סיון תשע"ז

ת.נ.צ.ב.ה

לשיעור שלכם מקשיבים

20.000 איש !!

כמה אתם הייתם מוכנים להשקיע
לתת שיעור או שיחת חיזוק
ל 20.000 איש ? ?
כנראה הרבה..

לזכות ולהיות שותף בזיכוי הרבים אדיר..

בואו והשתתפו עמנו בהוצאות הדפסת
גליונות 'על הצדיקים' ותזכו מדי שבוע
להיות שותפים בחיזוק כ 20.000 קוראים

התקשרו

055 - 400 - 77- 20

או כתבו לנו למייל

A950850750@GMAIL.COM

רבינו היה מספר בפורים בכל שנה: אביו, מרן הסטייפלער זיע"א סיפר, כי בנובהרדוק היו עורכים כל שנה הצגה, אחד הבחורים היה מתחפש למרדכי והשני להמן. "שמתי לב", אמר מרן הסטייפלער...

הגאון רבי גדליה הוניגסברג שליט"א על ימי הפורים במחיצתו של מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל

מ'שנכנס אדר מרבם בשמחה'

ומדוע כה הזדרז רבינו לסיים את כתיבת הקונטרס בליל פורים? מפני שרצה להביא משלוח מנות לאביו, מרן הסטייפלער זצוק"ל, לכן הזדרז לסיים בליל פורים. רבינו אמר לי, "היו לי כמה מקרים כאלה ששלחתי לאבא משלוח מנות של חידושי תורה, את הקונטרס הזה 'בשער המלך', קונטרס נוסף ואת ההוצאה הראשונה של הספר 'טעמא דקרא'. רבינו ידע שמשלוח מנות אמיתי של כיבוד אב יהיה חידושי התורה שלו.

רבינו זצ"ל אמר לי, איך נכתב בעל הטורים על התורה? בעל הטורים היה עני מרוד, הוא חשב מה לשלוח לאביו, הרא"ש, משלוח מנות. התיישב בליל פורים וכתב את פירוש בעל הטורים על התורה והביא לאביו הרא"ש משלוח מנות.

בכל שנה בפורים נערמה ערימה של ספרים

כל השנים בימי הפורים כשנשאלו בני משפחתו של רבינו מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל ורבינו מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, מה הם אוהבים שישומו להם במשלוח מנות? הדבר היחיד שהצליחו למצוא שאוהבים רבותינו, הוא ספר טוב בלימוד שהם ייהנו מזה. לכן גם אצל מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל וגם אצל רבינו זצוק"ל בכל שנה בפורים נערמה ערימה של ספרים מאנשים ששלחו אותם במשלוח מנות לאחר מחשבה רבה איזה ספר ישמח את רבותינו.

כל השנה רבינו הגר"ח קנייבסקי זצ"ל היה מסרב לקבל ספרים במתנה וכאשר היו מביאים לו ספר הוא היה משלם עליו או נותן ספר אחר שחיבר תמורתו, אבל בפורים רבינו היה מקבל בשמחה את הספר במתנה בתוך משלוח המנות.

סיפור יפה מיוחד באווירת ימי הפורים...

אחרי מלחמת המפרץ דיברו לבוא לקחת מסכות אב"כ, אולי בגלל האיומים מעיראק. מרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל קרא לי הצידה ואמר: "תראה, קיבלתי כאן גלויה לקחת מסכת אב"כ, תשאל את ר' חיים קנייבסקי אם לקחת או לא". ניגשתי לרבינו זצ"ל ואמרתי שמרן הגראי"ל שטינמן זצוק"ל אמר שקיבל מכתב לקחת מסכת אב"כ ושואל האם לקחת או לא.

היה זה בחודש שבט תשע"ה מרן הזכיר את ההלכה 'משנכנס אדר מרבם בשמחה', והוסיף שאביו זצ"ל היה שותה קצת יין בכל יום, ואמר רבינו גם מי שלומד הלכות פורים או כותב דבר תורה על המגילה - הכל כלול במרבם בשמחה. איך מרבם בשמחה?

בבוקר ראש חודש אדר אמר לי רבינו זצ"ל: "היום ראש חודש אדר, משנכנס אדר מרבם בשמחה, מה זה מרבם בשמחה? ללמוד הרבה גמרא!

סיפר לי בנו, הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, כי באחד הלילות רבינו הלך לישון כדרכו בסביבות השעה אחת עשרה בלילה, אך כעבור שעה התעורר ורצה לקום ללמוד. שאלו הגאון רבי יצחק שאול שליט"א: "מה קרה? אבא ישן רק שעה".

אמר לו רבינו זצ"ל: "זה חודש אדר ומשנכנס אדר מרבם בשמחה".

שאל הגאון רבי יצחק שאול שליט"א, "מה הכוונה?" אמר רבינו זצ"ל: "מרבם בשמחה, לקום וללמוד". אמר הגאון רבי יצחק שאול שליט"א: "אבא לומד כל השנה". אמר רבינו זצ"ל: "עכשיו אני מתחיל מסכת חדשה" וקם ללמוד בחצות הלילה.

שלחתי לאבא משלוח מנות של חידושי תורה

רבינו זצ"ל אמר לי שב"טעמא דקרא" על מגילת אסתר יש הרבה הרבה שטיקל'עך. מדוע? "היות ועל פי הלכה לכתוב בפורים זה שאלה, לכן כתבתי רק ענייני המגילה". ומכיוון שבפורים רבינו זצ"ל כותב רק על ענייני המגילה, לכן יותר נותן ליבו בפורים ללמוד על המגילה ומתחדשים הרבה דברים, לכן יש הרבה חידושים במגילה על "טעמא דקרא". רבינו זצ"ל אמר לי, יש קונטרס שחיבר ונקרא "בשער המלך", הוא נמצא בספר "שיח השדה", שם כותב רבינו זצ"ל: "סיימתי ליל פורים תשי"ז". משום שמעיקר הדין מותר לכתוב גם בשאר עניינים, אבל בדרך כלל כותב רבינו בפורים רק על ענייני המגילה.

את הדברים על מנת להמחיש את המסר החשוב של חשיבות הזמן של כל שנה ושנה.

אבא רצה לשמח את הגאון רבי גדליה נדל זצוק"ל

סיפר לי בנו הגאון רבי שלמה שליט"א, ראש ישיבות "קרית מלך" ו"תפארת ציון":

כשהיינו ילדים, בפורים לאחר מנחה אבא רצה לשמח את הגאון רבי גדליה נדל זצוק"ל, היינו עולים לביתו ואבא היה עושה עצמו כביכול הוא שיכור, היינו רוקדים בביתו יחד עם עוד אנשים מחשובי המתפללים של ביהמ"ד לדרמן.

באחת השנים בפורים בעת ביקורו של אבא בבית הגאון רבי גדליה נדל זצוק"ל, הגיע יהודי שלא היו לו ילדים כבר כמה שנים ובא לבקש ברכה. אבא עשה בית דין מיוחד שבו ישבו הוא, הגאון רבי יהודה שפירא זצוק"ל והגאון רבי גדליה נדל זצוק"ל וגזרו על אותו יהודי שיפקד בזש"ק ואכן באותה שנה נפקד.

נחתום במעשה מצמרר שאירע בליל פורים תשע"ט

בליל פורים קיבל רבינו זצ"ל קהל. הגיע אחד והביא אתו שקית של קונדיטוריה עם שני בורקסים או עוגיות, משהו שהמראה שלו היה מאוד עלוב ולא מכובד בלשון עדינה... ואמר לרבינו זצ"ל שזה ביכורים עבורו וביקש ברכה. רבינו זצ"ל בירכו ולאחר מכן אחד הנוכחים החזיר לאותו אדם את השקית.

רבינו זצ"ל שם לב לכך שהחזירו לו את השקית. בהתחלה לא הגיב על כך אבל כשהחדר נתרקן בפנים מאנשים אמר רבינו בנחרצות: "למה החזרת לו, אדם מביא מתנה לא מחזירים לו את זה! תקרא לו מיד".

רצו מיד לחפשו אך לא מצאו אותו. רבינו זצ"ל אמר שאינו ממשיך לעשות כלום ולקבל קהל עד שיימצאו אותו ויחזירו אותו. לבסוף מצאו אותו בפינת רחוב למטה, קראו לו בחזרה, רבינו זצ"ל קיבלו במאור פנים וקיבל ממנו שוב את השקית ובירכו בלבביות מיוחדת.

(מתוך הספר 'להידבק')

רבינו זצ"ל מיד חיך ואמר: "הוא צריך להכריע לעצמו, אני אגיד לו מה לעשות חלילה?" ולא הסכים בשום אופן לומר לו כיצד לנהוג.

אמרתי לרבינו זצ"ל, "אבל אני שלית..."

אמר לי רבינו זצ"ל בכזו חכמה: "פעם שעברה מעיראק לא לקחנו מסכה ואמרנו שזה לפורים, בוא נראה בעצמינו מה הוא סובר ולפי זה נדע".

אמרתי לרבינו, פעם קודמת מרן הגרא"ל זצוק"ל לעצמו לא לקח מסכה, אבל אמר לרבנית ע"ה, "אם את רוצה, תקחי לעצמך".

אמר לי רבינו זצ"ל, "אני גם עכשיו אומר שזה לפורים..." אך לא הסכים בשום אופן לענות ישירות לומר למרן הגרא"ל זצוק"ל מה לעשות.

שכל אלו שהיו מתחפשים להמן היה להם סוף לא טוב

דבר מאוד מעניין היה מספר רבינו זצוק"ל בפורים בכל שנה. אביו, רבן של ישראל מרן הסטייפלער זיע"א אמר לרבינו זצ"ל, כי בנובהרדוק היו עורכים כל שנה הצגה על המגילה, אחד הבחורים היה מתחפש למרדכי ומישהו אחר להמן. "שמתי לב", אמר מרן הסטייפלער זיע"א, "שכל אלו שהיו מתחפשים להמן היה להם סוף לא טוב, הייתה להם ירידה ברוחניות או שירדו מהדרך, רח"ל".

סיפרתי על כך לרבן של ישראל מרן הגרא"ל שטינמן זצוק"ל, הוא מאוד הזדעזע ואמר ש"הפשט בזה הוא שאם מתחפש לאדם רשע זה כעין פתיחת פה לשטן".

ב'טעמא דקרא' הביא רבינו את המדרש הידוע עם מעשה מאוד מעניין, רבי עקיבא היה יושב ודורש ונתנמנם הציבור. ביקש רבי עקיבא לעוררם, אמר להם, מה ראתה אסתר שתמלך על 127 מדינות, לפי שהיא בתה של שרה שחיה 127 שנה. שואל רבינו זצ"ל, כיצד רבי עקיבא עורר את הציבור על ידי הדרשה הזו?

ביאר רבינו ווארט נפלא: רבי עקיבא העיר להם על חשיבות הזמן.

כנגד כל שנה נתנו לאסתר מדינה. מדוע נתנו לה מדינה כנגד כל שנה? ודאי משום שעסקה במצוות ומעשים טובים כל השנה, אחרת לא מגיע שכר כנגד זה, רואים מכאן את החשיבות העצומה של הזמן ועד כמה לא כדאי לאבד את הזמן בשינה...

רבינו זצ"ל כדרכו בקודש היה מביא את הווארט הנפלא בקצרה. הגאון רבי בן ציון פלמן זצוק"ל, הרחיב את הדברים שכתב רבינו ואמר: אם כנגד כל שנה קיבלה אסתר מדינה, הרי שכנגד חצי שנה קיבלה חצי מדינה וכנגד חודש קיבלה כך וכך וכנגד יום דירה וכנגד דקה חדר וכו'... כשהוא פורט

'כדי להבין את הקשר שלי עם מרן, צריך לחזור לבית אבא. גדלתי בבית שבו המושג 'גדולי ישראל' היה קודש קדשים. אבא שלי היה מספר לי בחרדה כיצד הוא רועד לעמוד במחיצתם. היראה הזו חלחלה ללב, אבל אצלי היא לבשה פנים אחרות'

הרב אברהם ישעיהו שטרן שליט"א,

בשיח מרתק ממה שזכה להסתופף בצל קדשו של שר התורה, מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל

אֲשֶׁר מְלֵאֲתִיו רוּחַ חֶכְמָה (בה"ב)

מאת: אלחנן נתן ליכטיג

הבית ברחוב רשב"ם 23 בבני ברק לא היה רק כתובת. הוא היה ציר עולם. מיליוני פתקים, רבבות שאלות ונהר בלתי פוסק של יהודים מכל חוג ועדה זרמו אל החדר הקטן, שבו ישב מרן שר התורה, שקוע בתורה ומחבר את שמי שמיים לארץ.

אך בין המון העם, בין השואלים לרגע לבין מבקשי הברכה, היו בודדים שזכו למשהו אחר. קשר שלא נמדד רק ב'בו"ה' (ברכה והצלחה) קצר, אלא בקירבה פנימית, חמה, כמעט משפחתית. אחד מאותם יחידי סגולה הוא הרב אברהם ישעיהו שטרן, שפותח בפנינו צוהר נדיר לקרבה שזכה בה. "כדי להבין את הקשר שלי עם מרן", פותח הרב שטרן בהתרגשות, "צריך לחזור לבית אבא. גדלתי בבית שבו המושג 'גדולי ישראל' היה קודש קדשים. לאבא שלי זכרוננו לברכה הייתה חולשה מיוחדת לקשר עם צדיקים. הוא לא היה מסוגל להסתכל להם בעיניים מרוב אימה ויראה. הוא היה מספר לי בחרדה כיצד הוא רועד לעמוד במחיצתם. היראה הזו חלחלה ללב, אבל אצלי היא לבשה פנים אחרות. אמנם לא הגעתי לרמת הפחד המשתק של אבא, אבל העניין הזה - שצדיק הוא קודש קדשים - נכנס לי עמוק לנשמה". בתחילה, הקשר היה רגיל. "הייתי מגיע לקבלת הקהל. עומד בתור, מחכה, שואל שאלה, מקבל תשובה - וזהו. הייתי שואל את עצמי: 'נו, ומה עכשיו?', הרגשתי שיש כאן משהו גדול יותר שאני רוצה להיות חלק ממנו."

השינוי הגדול הגיע מכיוון לא צפוי "במשך הזמן נוצר קשר גם עם הרבנית. היא הייתה הלב של הבית, ודרכה התחילה הקרבה למרן. אני זוכר מקרה אחד, נדמה לי שזה היה בפורים. הבית היה סוער, המולה אדירה, בין הקהל הגדול שהגיע. אחד האחראים ניסה לדחוף אותי החוצה כדי לפנות

מקום. פתאום הרבנית אמרה: 'תעזוב אותו, זה בן שלנו!'. המילים האלו שינו הכל. מאותו רגע, הדלתות נפתחו. מאז אותו פורים, הפך הרב שטרן לבן בית. הקשר האישי הלך והתהדק, עד שבשלב מסוים היטשטשו הגבולות והפכו לכמעט קשר של אבא ובן. "אחרי שאבא שלי נפטר, הרגשתי שמרן זצ"ל מילא את החלל. הוא היה ממש אבא שלי. התייעצתי איתו על הדברים הכי פרטיים, הכי אישיים. הוא נתן לי תחושה שאני יכול לשאול הכל. מאות ואלפי פעמים דברתי אתו וקבלתי תשובות והנחיות על כל צעד ושעל. ומעולם לא נתן לי תחושה שאני מבזבז לו את הזמן. הרגשתי שאני יכול לפרוק אצלו הכל. אחרי שפרקתי את אשר על לבי, הרגשתי שהוא לקח את המעמסה עליו ואני מאותו רגע אדם חדש.

אבל פתאום נבהלתי

אבל פתאום נבהלתי. שמעתי במסע ההלויה את בנו רבי שלמה מספר סיפור שלא הכרתי. תמיד ידענו איך שרבינו מקפיד על קוצו של יוד שלא לבזבז רגע, אבל רבי שלמה סיפר שהפסיק את השיעור ירושלמי שהיה מוסר בשנת האבל על מרן הסטייפלר זיע"א, ושאל אותו מדוע הפסיק? ורבינו ענה בגלל שאין לו זמן להכין אותו. רבי שלמה שאל אותו וכמה זמן לוקח להכין? ורבינו ענה חמש דקות. ומדובר על חמש דקות שבהן כל כלל ישראל היו זוכים ליהנות מביאור הירושלמי על כל הש"ס, אבל לא היה לרבינו זמן מיותר, גם לא חמש דקות. ואז קלטתי. זכיתי אני שרבינו נתן לי מזמנו שעות על גבי שעות, אולי אלפי שעות במשך העשרים ושש שנים האחרונות, ובמיוחד בחמש עשרה שנים האחרונות שאינני יודע במה זכיתי לקרבתו הרבה, שהסכים להקדיש מזמנו היקר בשבילי. מרוב התחושה הטובה שנתן לי בכל השנים לא הערכתי מספיק מה זה לקבל דקה מרבינו, ק"ו אלפי שעות."

אך הרב שטרן ממחר לסייג: "האמת היא שזו הייתה הגדלות שלו. כל אחד שנכנס אליו הרגיש כבן יחיד. הייתה לו רוח הקודש פלאית לדעת בדיוק מה כל אחד זקוק לו- מילה טובה, עידוד, או לעיתים דווקא דרישה תובענית. מכיוון שהרגשתי את הקרבה הזו, הוא התחיל להיכנס להבין מה קורה איתי. 'מה אתה לומד?', 'מה אתה עושה?', הוא היה מתעניין בפרטי פרטים. העזתי לבקש ממנו דברים שאף אחד אחר לא העז, והוא, באורח פלא, נענה".

האם עם הזמן המחיצה נופלת וההתרגשות שוככת?

כשאנו מנסים להבין את דמותו של שר התורה, הרב שטרן לוקח אותנו לשיחה שקיים עם נאמנו הקרוב של מרן, הרב ישעיה אפשטיין שליט"א. "ישבתי פעם עם ר' ישעיה ושאלתי אותו בכנות: 'תגיד, אתה איתו כל כך הרבה שנים, צמוד אליו יום ולילה. האם מתרגלים? האם עם הזמן המחיצה נופלת וההתרגשות שוככת?'.

ר' ישעיה הסתכל עלי וענה במילים שלא אשכח: 'נהפוך הוא. ככל שעוברות השנים, אני קולט שאנחנו בכלל לא יודעים מיהו. המסתורין רק גדל'. הוא היה צדיק נסתר בתוך הנגלה. כולם ראו אותו לומד, כולם ראו אותו עונה, אבל המהות האמיתית שלו הייתה רחוקה מאיתנו כרחוק מזרח ממערב. הוא היה מלאך אלוקים בדמות אדם".

אחד הדברים המדהימים ביותר בדמותו היה השילוב בין גאונות עילאית לבין שלוה בלתי נתפסת. "אף אחד מעולם לא ראה אותו כועס", מעיד הרב שטרן. "תנסו לדמיין אדם שנמצא באמצע מלאכה חשובה, ובאים אנשים ומפריעים לו שוב ושוב. אדם רגיל היה צועק: 'תנו לי אוויר! אני באמצע!'. ומרן? הוא היה באמצע לימודו, בסוגיות הכי עמוקות, ואנשים נכנסים עם שאלות- ולא תמיד על עניינים שברומו של עולם. והוא? ברוגע, בהארת פנים, בלי שמץ של קוצר רוח. הפשטות שלו הייתה המהות שלו".

"אני הייתי בחור שאף אחד לא רצה"

הענווה של מרן הייתה מבהילה. הרב שטרן מספר על מקרה שבו הביא למרן נער יתום בן 15 שחוזה קשיים רבים ולא מצא את מקומו. מרן הסתכל עליו בחיבה ואמר לי: 'צריך לחתן אותו'. ואז הוסיף משפט בענווה טבעית שהותירה אותי המום: 'גם אני הייתי בחור שאף אחד לא רצה אותו'. הוא באמת האמין בזה! הוא לא ראה בעצמו את ענק הדור שכל העולם משחר לפתחו".

במקרה אחר, סיפרו לו שכל משפט שיוצא מפיו מרעיש עולמות ומשפיע על המציאות. מרן פטר זאת בביטול ואמר בפשטות: "מי מכיר אותי, מספיק עם הליצנות..." הוא באמת ובתמים לא תפס את גודל השפעתו.

"מי שלא צריך - לא בא"

סיפור מרטיט נוסף חושף את תחושת השליחות של שר התורה. "שנה לפני פטירת הרבנית ע"ה, היא התמוטטה ואושפזה. היא הייתה זקוקה למנוחה נואשת. באתי למרן והצעתי לסגור עבורם קומה מיוחדת בבית החלמה, מקום שקט שבו יוכלו לנוח בלי הפרעות.

מרן הסתכל עלי ושאל בפשטות: 'מה חסר לי כאן?' אמרתי לו: 'רבי, כאן אנשים באים כל הזמן ומפריעים'. הוא נעץ בי מבט ואמר משפט מטלטל: 'מי שלא צריך - לא בא לכאן'. הוא כאילו אמר לי: 'אתה מוכן לקחת אחריות על אותם יהודים שזקוקים לי ואתה מונע מהם להגיע?' למרות הקושי והעייפות, הוא ראה את עצמו כרכוש הכלל. אם יהודי צריך אותו, הוא יהיה שם".

"בכל דור ודור שותל הקב"ה צדיקים" מסכם הרב שטרן את השיחה בדמעה. "מרן היה שייך לדור אחר. הוא היה הגשר שלנו לדורות הקודמים. הקב"ה הביא לנו אותו כדי שנבין איך נראו פעם דברים, כדי לקשר אותנו למקור. ככל שהחושך בעולם גדל, היינו זקוקים לאור גדול יותר כדי להאיר את החשיכה, ומרן היה האור הזה.

השילוב הזה של גדלות אינסופית בתורה, ענווה של אדם פשוט, מידות נאצלות והארת פנים - זהו דבר שאינו ניתן לתפיסה של בן אנוש. כשהיית מסתכל עליו, לא היית צריך לפתוח ספר מוסר. הוא בעצמו היה ספר המוסר הכי גדול שנכתב אי פעם".

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

הילולא דצדיקיא

העליה המרכזית

ביום חמישי ט"ז אדר במלאות ארבע שנים להסתלקותו לשמי מרומים של רבן ומאורן של ישראל, שר התורה והיראה "בעל הדרך אמונה" עמוד צלותהון וישראל

רבן של ישראל מרן שה"ת

רבי חיים קניבסקי זי"ע"א

יעלו המוני בית ישראל להשתטח ולשפוך שיח ותפילה לישועת עמך בית ישראל על ציונו הק' בבית החיים פוניבז' בני ברק

**עצרת תפילה וזעקה
תתקיים בשעה 14:00**

פרסום ירושלים
0587-1700-19
כינוי: דפוס - ירושלים

לפני התיבה יעבור הרה"צ הגאון

ר' שמעון גלאי שליט"א

ובנו הגאון הגרי"ש קניבסקי שליט"א

והן ק-ל כביר לא ימאס תפילת רבים זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

- החל מיום שני ועד יום חמישי יהיה אהל ענק לנוחות הציבור
- תאורה 24 שעות • שתיה והכנסת אורחים • דרכי גישה מהדרין

הילולא דצדיקיא

תפילה על הציון

מכירת ספרי מרן

עמדת שתייה קרה

נשאלת השאלה, וכי בתו של 'המן' אינה מכירה את אביה, איך היא טעתה בזיהוי ושפכה עביט של שופכין על ראשו?

פניני המגילה מהגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל

כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הִמְלִיךְ חֶפֶץ בִּיקְרוֹ (אסתר ה' יא)

כדי לשרוד עוד אחד עשר חודשים, ולראות בעיניו את מימושה של הגזירה.

איך היא טעתה בזיהוי?

אבל הוא לא זכה לכך! מספרת הגמרא שבתו של המן ראתה את המחזה הזה של המן המרכיב את מרדכי על הסוס ברחובות העיר, היא

היתה בטוחה שהאיש שיושב על הסוס הוא אביה, ואילו האיש שמוליך את הסוס הוא מרדכי. מה עשתה? שפכה עביט של שופכין על האיש שהולך את הסוס.

נשאלת השאלה, וכי היא אינה מכירה את אביה, איך היא טעתה בזיהוי?

יתכן לומר, שאחרי שאחשורוש ציווה על המן להלביש את מרדכי בגדי מלכות ולהרכיבו על הסוס ברחוב העיר, מצא עצה כיצד לצמצם את הביזיונות: הוא לבש את השטריימל והקפוטה של מרדכי... כך לפחות יצליח להטעות את האנשים לחשוב שמרדכי מוליך את הסוס.

ואכן, הוא הצליח בכך, אלא שהדבר התהפך עליו. בתו ראתה שהאיש שמוליך את הסוס לבוש בשטריימל וקפוטה והיתה בטוחה שהוא מרדכי, ושפכה עביט של שופכין על ראשו.

המן הרים את ראשו לראות מי עשה זאת, ואז זיהתה בתו את אביה. כשהתברר לה שהיא שפכה את העביט על אביה, מרוב צער נפלה מן הגג ומתה.

"והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש" (ו) "אבל" – על בתו שמתה, "וחפוי ראש" – מהעביט שהפילה על ראשו.

(מתוך 'יחי ראובן' מועדים בהוצאת 'פה נוף')

בני ביתו של המן נתנו לו עצה לבוא מוקדם בבוקר לארמון המלך, שאף אחד לא יראהו. אומר הגאון מוילנא זצ"ל, שזו גופא הסיבה שהוא קיבל את ה'כבוד' הגדול להרכיב את מרדכי על הסוס ברחוב העיר ולקרוא בקול: "ככה ייעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו". אם הוא לא היה מגיע השכם בבוקר, אחשורוש היה תופס 'קרבן' אחר שיעשה זאת. נמצא אפוא שהעצה של בני ביתו של המן שנועדה לטובתו, התהפכה עליו מטובה לרעה.

מרדכי היה אז אחרי שלושה ימים של תענית, הוא היה חסר כח ולא יכול היה לעלות על הסוס. המן נאלץ להתכופף כדי שמרדכי יטפס עליו ויעלה על הסוס. לשמש כשרפרף למרדכי...

אומר המדרש, שבשעה שמרדכי עלה עליו הוא בעט בו. אמר לו המן: הרי כתוב: "בנפול אויבך אל תשמח", ואיך אתה בועט בי ברגלך? אמר לו מרדכי: עליך נאמר "ואתה על במותימו תדרוך"...

ותמוה, הרי לפני רגע מרדכי היה חלוש כל כך עד שלא היה לו כח לעלות על הסוס והוא השתמש בהמן כשרפרף, ואיך כעת יש לו כח לבעוט בהמן? התשובה פשוטה: "ואתה על במותימו תדרוך" זו מצוה, ולמצוה יש לו כוח.

המן ידע אילו בושות וביזיונות מצפים לו, והוא אמר לאחשורוש: תהרוג אותי ואל תגזור עלי כזה דבר. אחשורוש לא נענה לו אלא עמד על כך שיקיים את הוראתו וירכיב את מרדכי ברחובות העיר. איך המן הסכים לכך?

אומר ה"אמרי אמת" זצ"ל: אכן, עם בושות וביזיונות כאלה טוב מותו מחייו, אבל לא יכול: מובא ברש"י (מגילה טו): "כי אם גזרי גזירה ומית חד מנייהו בטלי הגזירה" – אם גזרו גזירה ומת אחד מהם – בטלה הגזירה. הרשע הזה מוכן לספוג את כל הביזיונות שבעולם, ובלבד שלא תתבטל גזירתו.

לא זו אף זו. הוא מוכן לספוג את כל הביזיונות שבעולם,

בפורים, אחרי ששתית קצת, פנה לחברך, לחץ את ידו, ותאמר: "לחיים!" אבל לא כמו שאתה עושה כל השנה, כדי לצאת ידי חובת אמירת "לחיים". תכוון לפירוש המילים: 'שתזכה לחיים ארוכים'

הגאון רבי אביגדור מילר זצ"ל - אם מישהו מברך אתכם ב "א פריילעכען פורים!"

זצ"ל חלף פעם על יד בית, ואמר לבית: 'גוט מארגן (בוקר טוב).

מישהו שאל אותו: 'מי מקשיב?'

מישהו שאל אותו: 'מי מקשיב? מי שומע את הברכה?' ומה ענה הסבא? "מען דארף הערן?" חייבים לשמוע? אף אחד לא חייב לשמוע.

'גוט מארגן' פירושו שיהיה להם ארוחת בוקר טובה. שלא יהיו שום מריבות בבית, שיהיה שם שלום בית. הוא רצה לברך אותם בכל הדברים הטובים, ואין זה משנה האם הם שומעים או לא. אז כשאתה יוצא החוצה בפורים - יש אנשים שבפורים נמצאים בחוץ במשך שעות ארוכות - ועובר על יד בית של יהודים שומרי תורה, אתה רואה מזוזה גדולה על הדלת, אמור: "שיהודים אלה יאריכו ימים". תגיד את המילים. בקול רם. הם

לא צריכים לשמוע - ה' שומע. "שיאריכו ימים. שיהיה להם נחת מהילדים. שתהיה להם בריאות איתנה ופרנסה ברווח". תגיד את זה! ותגיד את זה שוב על יד הבית הבא בתור! אל תקמץ. דע לך, שברגע שהרגלת את עצמך - אשריך. אשריך! אשריך שלמדת לברך יהודים. אתה רואה יהודי שהולך בצד השני של הרחוב - אמנם אתה לא מכיר אותו, אבל אתה רואה שזהו יהודי שומר תורה ומצוות; הוא נושא בידו משלוח מנות - אמור: "ריבונו של עולם, אנא שמור על היהודי הזה ותצליל את דרכו; שיהיה תמיד בריא ושלם". זהו דבר מעשי, ולא רעיון תיאורטי בעלמא. קניית הרגל כזה, לברך יהודים, הוא הישג אדיר. צריך לדעת שקניית ההרגל להיות "מברך את ישראל" הוא ענין עליון בעבודת ה', ופורים הינו הזדמנות מצוינת בתור התחלה טובה. אם עשית זאת, אפילו פעם אחת, דע לך שעשית דבר גדול. אפילו פעם אחת. ואם תוכל לעשות את זה מספר פעמים במהלך הפורים - כבר התחלת משימת-החיים חדשה. ואם תמשיך לעשות את זה, דע לך שקנית שלמות גדולה. כי עבודה זו הינה תחום גדול מאוד בעבודת ה' - לרומם את עמו ישראל על ידי כיבודם ואהבתם.

(קטעים מתוך 'תורת אביגדור' תצוה תשפ"ה)

נניח ואתה מביא משלוח מנות למגיד שיעור שלך. אל תתן לו ותלך, אלא תוסיף כמה מילים: "אין לי מילים להודות לרב על מה שהוא עושה עבורי, על כך שהוא הופך אותי למענטש, לבן-תורה". ואז תחפש דרכים לעשות זאת גם בישיבה אחרי פורים. גש אליו אחר השיעור ואמור לו: "הרב, השיעור היום היה ממש אי מחיה! אני מקבל כל כך הרבה מהשיעורים של הרב". דע לך, שהרב לא יכעס עליך.

אולי תופתעו לשמוע, אבל כולם מחכים לזה. כולם רוצים לקבל מעט עידוד. מכל עבר. אנשים מחכים לשמוע מילה אחת של עידוד. גם אני מחכה לזה; כשאני מסיים את השיחה ועולה הביתה, אני מחכה שאשתי תאמר לי: "איזו שיחה מוצלחת אמרת היום". אמנם אני צריך את הסכמתה, כי כבר אמרתי את הדברים הללו כבר אלף פעמים - אבל אני מחכה לזה.

דעו לכם שאת הדבר הזה צריך לעשות כל השנה, אבל בפרט בפורים עלינו לזכור אותו. לעודד את הזולת במילים טובות - זו המטרה הראשונה שלנו.

אחרי ששתית קצת, פנה לחברך

בפורים, אחרי ששתית קצת, פנה לחברך, לחץ את ידו, ותאמר: "לחיים!" אבל לא כמו שאתה עושה כל השנה, כדי לצאת ידי חובת אמירת "לחיים". תכוון לפירוש המילים: "לחיים" - "שתזכה לחיים ארוכים. שיהיה לך נחת ואריכות ימים ובריאות איתנה". תגיד: "לחיים טובים ולשלום!" תכוון למילים שאתה אומר. שיהיו לך חיים של שלום. ששום גוי לא יציק לך. שלא תצטנן. שתהיה לך פרנסה טובה, ושידוכים טובים עבור הילדים. אני רוצה לומר לכם דבר נוסף, סוד קטן. לאחר שחברכם עוזב את המקום, ברכו אותו שוב. שמעתם? תחזרו שוב על הברכה. הפעם הוא לא שומע את מה שאתם אומרים, וזאת אומרת שאתם באמת מתכוונים למה שאתם אומרים. אם מישהו מברך אתכם ב "א פריילעכען פורים!" השיבו לו, אבל אחרי שהוא עוזב, אמרו שוב: "שה' יתן לך פריילעכען פורים. וגם פריילעכען שושן פורים. ופריילעכען חיים ארוכים". הוא לא חייב לשמוע. הקב"ה שומע. למדתי את הדבר הזה מאדם גדול מאוד. הסבא מסלבודקה

אם אדם סתם יבוא לספר בדיחות - יחשבו שהוא יצא מדעתו. אז אני מחזיק את קופת הצדקה כ'כיסוי'. היא הכרטיס שלי להיכנס אל הלבבות, כדי שלא יפחדו מהחיוך שלי

גבאי הצדקה ואיש הקירוב הרה"ח ר' יוחנן בריזל שיחי' על ששון ושמחה ליהודים

לַיְהוּדִים הָיְתָה אֹרְחָה וְשִׂמְחָה וְשִׁשׁוֹן וִיקָר

באותו רגע הבין הרב בריזל:
המטבע הכי גדול שהוא אסף
באותו יום, לא היה עשוי
ממתכת. הוא היה עשוי מלב
אבל התובנה העמוקה
ביותר של הרב בריזל הגיעה
דווקא מהמקומות הבלתי
צפויים. הוא מתאר מפגשים
כואבים עם בתי כנסת של
ציבורים אמידים ומבוססים,

מקומות שבהם הפאר החיצוני הסתיר שממה פנימית.
"נפלת" כמה פעמים למקומות כאלה, הוא מספר. "אנשים
שמגיעים עם מכוניות מפוארות, אבל בבית הכנסת עצמו? אין
שמחה. זו הייתה קהילה דכאונית. הסתובבתי שם, ואנשים
נתנו לי בפנים חמוצות כמה אגורות, כאילו אני מפריע להם.
מי אתה בכלל שתדרוך להם על המרצפות היקרות של בית
הכנסת המושקע שלהם? יצאתי משם עם שני שקלים בקושי".
באותו רגע הבין הרב בריזל דבר עצום: "פלא שאנשים
בכזה מצב נפשי לא רוצים לתת לאחרים? כשאדם עצוב,
הלב שלו סגור".

הרב בריזל החל להגיע לשם בקביעות. לא ביקש דבר, רק
פיזר בדיחות וחילק ברכות חנים לכל דורש, וגם למי שלא
ביקש. "בהתחלה הסתכלו עליי כמו משוגע שנפל מהשמיים",
הוא צוחק, "אבל לאט לאט, הקרח נמס".

היום, כשהוא מגיע לשם, הם כבר מחכים לו. אבל הנס
האמיתי הוא לא הכסף שהם נותנים, אלא מה שקרה ביניהם:
"אם הצלחת לשמח אותם, הלב נפתח. פתאום זה עולם אחר.
יש שם אנשים שהתפללו מרחק שני מטרים זה מזה במשך
שנים, ואני הייתי צריך לעשות ביניהם היכרות! כל אחד היה
שקוע בעצמו ובצער שלו ולא ראה שיש עוד מישהו סביבו.
השמחה שחררה את כל החסמים".

עבור הרב יוחנן בריזל, המסר הוא פשוט ונוקב: השמחה
היא לא מותרות - היא תרופה מצילת חיים. "כשאתה רואה
יהודי ברחוב, תשמח אותו", הוא מתחנן. "במילה אחת, בחיוך
קטן, אתה יכול להעניק לו חיות, ולהמיס את חומות הבדידות".

בימים אלו של שמחה וליהודים היתה אורה' תפסנו את
הרב גבאי הצדקה הרב יוחנן בריזל שיחי' לשיחה קצרה
על ששון ושמחה.

'הנה אנחנו בחודש השמחה והשיא שלו 'פורים'. תשאלו
כל אחד והוא יגיד לכם שרגעי ההתעלות בשמחה הגדולה
היא ממש נורא ואיום. אנשים כמהים להגיע לדרגות האלו
של השמחה וההתעלות והדביקות בבורא. השמחה מביאה את
האדם לעבוד את ד' במעלות גדולות, לכן כ"כ חשוב להיות
בשמחה תמיד' פותח הר' בריזל וממשיך: אני מגיע לבתי הכנסת
לאסוף כסף לפעילות של קירוב רחוקים ברוסיה ואוקראינה,
לפעמים אני מרגיש כמו משוגע לדבר אחד, הוא מודה בקול
נמוך. אני אומר לאנשים: 'אני לא באמת צריך את הכסף
שלכם, אני פה רק כדי לשמח אתכם'. אבל בעולם שלנו, אם
אדם סתם יבוא לספר בדיחות - יחשבו שהוא יצא מדעתו.
אז אני מחזיק את קופת הצדקה כ'כיסוי'. היא הכרטיס שלי
להיכנס אל הלבבות, כדי שלא יפחדו מהחיוך שלי".

הסיפור הבא, שאותו מספר הרב בריזל, ממחיש עד כמה
עמוקה התהום שבין אדם לחברו. באחד הבקרים, בסיום
התפילה, הבחין ביהודי שיושב בפניה. פניו היו "נפולות",
לא במובן הטכני, אלא במובן הנשמתי. הוא היה שם, אבל
רוחו הייתה במקום אחר.

הרב בריזל לא ויתר. הוא ניגש, התבדח, סיפר "ווארט"
חסידי, והשקיע את כל ה"אקסטרה" מאמץ שרק לב אוהב
יודע לתת. בסוף, זה קרה. החיוך עלה על פניו של האיש.

והדברים שלו הרעידו לי את הנשמה

הוא ניגש אלי אחר כך" משחזר הרב בריזל, "והדברים
שלו הרעידו לי את הנשמה. הוא אמר לי: 'הרב בריזל, כבר
שבוע שלם שלא הוצאתי מילה מהפה. עברתי הפסד קשה,
הייתי שבור ורצוף, ואף אחד לא שם לב. החברים שלי עברו
לידי, אמרו שלום והמשיכו הלאה. אף אחד לא ראה שטובע
לי הלב. אתה הראשון שעצר. אתה הראשון שהוציא אותי
מהבור החשוך הזה'.

כיצד יתכן שפורים זוכים יותר מיום כפור?

מרן הגאון רבי ירחמיאל גרשון אדלשטיין זצוק"ל: ידוע מהאריז"ל שיום הכיפורים הוא כ'פורים, היינו שבבחינה מסוימת פורים הוא זמן מסוגל יותר, ויכולים לזכות בו למעלות רוחניות יותר מיום כפור, ולכן יום הכפורים נתלה בפורים - כ'פורים'.

ויש להבין, שהרי יום כפור הוא יום שכולו קדושה, ובמשך כל היום עוסקים בתפילה ווידיים, ומתענים חמישה עיניים, ומתנתקים מכל ענייני הגשמיות ועוסקים רק ברוחניות, וגם זוכים לטהרה ולכפרת עוונות, ואילו בפורים עוסקים הרבה בענייני גשמיות, במשתה ובשמחה, וכיצד יתכן שזוכים בו יותר מיום כפור?

בפרט שידוע שבפורים יש הרגשה של פריקת עול, ורבים סבורים כאילו שיש 'פטור' מתלמוד תורה בימים אלו, וגם מאלו שלומדים יש שמרגישים שזו מידת חסידות, וכאילו נוהגים 'לפנים משורת הדין' במה שלומדים תורה בפורים, ואמנם ב"ה יש גם רבים בקרב הציבור שאינם נוהגים בפריקת עול בפורים.

ונראה שהיא הנותנת, דווקא משום שבפורים הניסיון גדול יותר, ומצד הטבע נמשכים בו לפריקת עול, לכן מי שעומד בניסיון ואינו פורק עול בפורים זוכה לדרגות גבוהות יותר, כי ככל שהניסיון אצל האדם יותר גדול, והוא מתגבר ועומד בניסיון, זוכה בזה למדרגה יותר גבוהה, וכיון שבפורים הניסיונות יותר גדולים מיום כפור, לכן מי שמתגבר עליהם זוכה למדרגות יותר גבוהות מיום כפור. (דרכי החיזוק)

לכאורה חכמה היא במוח ולא בלב

ואתה תדבר אל כל חכמי לב (ב"ח ג')

פוסק הדור מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א: לכאורה חכמה היא במוח ולא בלב, רק הכוונה במה שכתוב חכם לב, היינו שהוא חכם שמתחנן כל הזמן להקב"ה שיתן לו חכמת לב, והיינו שיזכה ללב טהור לעבודת ה', וחכמתו היא תשוקתו לטהרת הלב, שרוצה שלבו ישתוקק לעבודת ה' מעלה מעלה, וכשם שחכם אמיתי לא מסתפק בחכמתו רק משתדל להוסיף יותר ויותר, כך חכמת לב היינו שמשתוקק לטהרת לב לעבודת ה' יותר ויותר, והיינו שיזכה להבחין בין טוב לרע, להכיר את האמת ולפרסמה.

וכתב עוד, שזה צריך להיות עיקר השאיפה של יהודי, שיתפלל תמיד וישאף שיזכה לרוח חכמה בלב, להתקרב להאמת ולהיות קרוב להקב"ה. (חכמה ודעת עיי"ש)

שהמה שבראש נקרא לב

מרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל: הנה אע"פ שחכמת האדם היא במח, מ"מ משמע בכמה מקומות שהמח שבראש נקרא לב, והנה בב"ב (י"ב:) איתא קודם שיאכל אדם יש לו שני לבבות, ופרש"י כמה לבבות שאינו מסכים לדעת שלמה, וצ"ב וכי יש לאדם שני לבבות, אלא ע"כ שלב אין הכונה דוקא לאבר הנקרא לב, אלא למרכז הדבר דהיינו עיקר האדם, וכדפרש"י מש"כ בפסוק "בלב ים" בחוזק הים ודרך המקראות לדבר כן עד לב השמים בלב האלה לשון עקרו ותקפו של דבר עכ"ל.

וכן מה שאומרים בברכת אהבה רבה ותן 'בלבנו' להבין ולהשכיל, ולכאורה הבינה היא במח ולא בלב, אלא ש'לב' הכוונה לעיקר האדם (אילת השחר עיי"ש עוד).

זה השער לד' צדיקים ובאו בו

היחיד שיודע באמת את המעלה הגדולה של יום הפורים

מאוצרותיו של הרב חנניה צ'ולק שליט"א

הוא אה"שור"ש - הוא ברשעו ועד סופו (רש"י).

קרדיט: ישראל ברדוגו

יש להבין, הרי בסופו היה טוב ליהודים, שביטל מחשבת המן, ונתן להם לעשות כטוב בעיניהם. והביאור - שהיה זה מהשמים, אבל הוא נשאר ברשעותו.

זוהי סגולת היום שאלו את הגר"ל שטיינמן זצ"ל, מדוע פורים הוא יום מסוגל כל כך, בעל השפעות

כה גדולות. וענה: כיון שיש בו מצוות רבות של בין אדם לחברו, דהיינו משלוח מנות ומתנות לאביונים וסעודת פורים שמזמינים אחד את השני - זוהי סגולת היום. לפי שבין אדם לחברו הוא כוח עצום שאין לתאר. ופעם הגר"ל שטיינמן זצ"ל שאל את התלמידים: מיהו זה שידוע את המעלה הגדולה של פורים? התלמידים ענו שגדולי ישראל יודעים לנצל את היום הגדול. הגר"ל שתק, ולבסוף אמר להם: היחיד שיודע באמת את המעלה הגדולה של יום הפורים - הוא היצר הרע! הוא יודע כמה ניתן להתעלות ביום הזה, ולכן הוא מנסה כל כך להפריע ולבלבל את האדם, שבמקום שיעסוק ברוחניות וינצל יום זה, הוא מנסה להביא טרדות בהן יהיו עסוקים, ומה שהאדם צריך זה לא להתפעל מכל הסביבה, וכל זמן שיכול - לעסוק בתורה בתפילה ובשאר מצוות. שינצל את הזמן, ועי"ז יזכה לסגולת היום! (עלון דברי השירה, פורים)

חידות לפורים

מדוע לא מוזכר שם ה' במגילה?

תשובה: לבקשת אסתר, אנשי כנסת הגדולה העתיקה מספר דברי הימים ממדי ופרס, ובאמצעות התלבשותם ברוח הקודש ביררו האמת מהשקר, מהכתוב כמנהג הכתובים, ויען כי העתיקים מספרי עכו"ם, לא הוזכר שם של קדושה בתוכה ("דעת נוטה", מהגר"ח קניבסקי זצ"ל ובמקורות וביאורים).

מי חיבר את מגילת אסתר?

תשובה: מרדכי היהודי, וזה מה שכתוב "וישלח ספרים". וי"א שמרדכי ואסתר כתבוה. ובגמ' ב"ב (ט"ו.) איתא דאנשי כנסת הגדולה כתבוה.

(מתוך עלונו של הרב צ'ולק תשפ"ה)

נשער בדעתנו איך 'טראמפ' מתלבש בגדי כהן גדול, כמו גוי עם ספאדיק, חתיכת ליצנות

פנינים מהגה"ח רבי מנשה ישראל רייזמאן שליט"א

והקרב אֵלָיו פְּרָשָׁנָא שְׁתָּר
אַדְמָתָא (אסתר א' יד)

אמרו חז"ל במגילה יב: 'והקרב אליו כרשנא שתר וכו', אמר רבי לוי כל פסוק זה על שום קרבנות נאמר כרשנא אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם כלום הקריבו לפניך כרים בני שנה כדרך שהקריבו ישראל לפניך. עיי"ש

וכתב ב'זכרון מנחם' דבר נפלא, בשעה שאותו רשע עשה את הסעודה, והיו שם כלי בית המקדש על השלחן, ביום השביעי הוסיף רשעות על רשעותו ולבש בגדי כהן גדול, והרי בפשטות היה זה חוכא ואטלולא, נשער בדעתנו איך 'טראמפ' מתלבש בגדי כהן גדול, הרי אין לזה שום צורה, כמו גוי עם ספאדיק, חתיכת ליצנות. אבל הדבר פעל משהו גדול לאנשים הרחוקים שלא שמעו בקול מרדכי הצדיק וכן השתתפו באותה סעודה, ומסתמא היו מגולחים בזקנם ולבשו בגדי שחף שיתאימו עם רצפת בהט ושש ודר וסוחרת, ולא לחינם היתה מדת הדין מתוחה עליהם, כשהם ראו את הרשע השיכור אחשוורוש בא עם בגדי כהן גדול, נקרע ליבם בקרבם היתכן שבגדי כהונה גדולה נמצא במקום טמא כזה.

האנחה שנאנחו באותה שעה המתיקה את הדינים אותה אנחה עמוקה שהתאנחו אלו הרחוקים באותה שעה, המתיקה מעליהם את הדין, כי נתעוררה הנקודה הפנימית שבתוכם, ועי"ז התחיל הלימוד זכות של מלאכי השרת על ישראל לעומת הגויים, 'כלום הקריבו לפניך' וכו' וכו', וכמו שאמר המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע 'מעולם לא ראתה חמה פגימתה של לבנה' כי כלפי הגוי הטוב ביותר, יש שלימות ליהודי הגרוע ביותר, כל זה נתעורר בכח אותו הצער שנצטערו אלו הרחוקים בראותם את בגדי הכה"ג על טמא ומשוקץ שכזה.

אותו הצער עורר בלבם געגועים וכיסופין לבית המקדש, וכשיש רצונות וכיסופין מעלה עליהם הקב"ה כאילו הקריבו ממש קרבנות. כיסופין הללו עוררו זכות נפלא על בני ישראל, ועי"ז 'והקרב אליו כרשנא שתר'.

(מתוך שיעור תשפ"ד - קול הלשון)

איזו הלכה חדשה שלא שייכת לפורים, צריך לקיים בפורים

שאלותיו של הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל

בעת שעלה הגרב"צ פלמן זצ"ל ביום הפורים להקביל פני רבותיו במשלוח מנות, היה מוסיף עוד שאלה או חקירה מעניינת שידע שרבו ישמח ויהנה מזה.

שנה אחת בעת שעלה אל רבו מרן הגרא"מ שך זצ"ל - ראש ישיבת פוניבז',

שאל אותו על הגמרא במגילה (דף י"ד) שלא אומרים הלל בפורים משום שקריאתה זו היא הלילה, שקריאת המגילה היא ההלל שמודים בה ומשבחים את הקב"ה כאמירת ההלל, והקשה למה בליל הסדר אומרים הלל הרי היה צריך להיות שההגדה של פסח תחשב כהלל, וקריאתה של ההגדה היא הלילה.

מרן הגרא"מ שך התפעל מאוד מהשאלה הזו, ובאותה שנה פלפל בארוכה במשך כל יום הפורים בשאלה הזו. וכל מי שנכנס אליו באותו יום אמר לו הרב שך, "ר' בן ציון פלמן שאל שאלה מעניינת...", ופרס לפניו את השאלה, וכל אחד ניסה את כוחו ליישבה בראיה ובסברא, ויצאו כולם שמחים בשמחת התורה עם שמחת היום. (ועיין בשלמי תודה, פורים, סימן כ"ד).

בכל שנה בסעודת פורים היה הגרב"צ שואל את הילדים איזה הלכה חדשה שלא שייכת להלכות פורים, צריך לקיים היום הזה. הילדים היו מנסים את כוחם זה בכה וזה ככה, עד שבסוף התירוץ נמצא "להתחיל ללמוד הלכות פסח". השו"ע בסעיף הראשון בהלכות פסח (סימן תכ"ט סעיף א') כותב, "שואלין בהלכות פסח קודם לפסח שלושים יום". וכתב המשנה ברורה (סק"ב), "ומתחילין מיום הפורים עצמו".

וכבר בסעודה היה מתחיל לומר הלכה בהלכות פסח כדי לקיים את ההלכה. וגם בשיעור בליל פורים יחד עם כל דיני פורים, היה מסיים בהלכה מהלכות פסח לקיים את ההלכה של שואלין בהלכות הפסח

(מתוך שלמים בציון)

בשלושה דברים מותר לשקר

הרב שלמה קולדצקי שליט"א עם פניני המגילה

והאמר אם על המלך טוב... וכתב להשיב את הפסחים מהשבת המן (ח"ה)

צריך להבין למה רק אחרי תלית המן ביקשה לבטל את הגזירה? וי"ל שאסתר אמרה נמכרנו אני ועמי והיינו שעם ישראל נמכרו ע"י אחשוורוש להמן וא"כ היהודים היו ברשות המן ולא ברשות אחשוורוש ורק אחרי שנתלה נמצא שהוא מהרוגי מלכות שכל נכסיהם למלך וא"כ היהודים חוזרים שוב לרשות המלך ולזה המתנה.

ולפי"ז יובן נמי מה שמצינו בפרק ח' פסוק א' ביום ההוא נתן המלך לאסתר את בית המן וצריך ביאור דהמן מזרע עמלק ואף את ממנום צריך לאבד וא"כ איך קיבלו את בית המן? ולפימש"כ קודם שנכסיו למלך ממילא כשנתן היה זה נכסי המלך ולא עמלק. (הרב מבריסק)

חרבונה/א

בתחילת המגילה א כתוב בזאת חרבונא וגו' החרבונא שם הוא באות א'. ואילו בסיום המגילה (ז ט) איתא ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים הוא חרבונה באות ה'. אומר החתם סופר לפי המובא בבית שמואל לגבי שמות בגיטין, ששם קודש מסתיים בה"א ואילו שם חול מסתיים ב'א'. ולפי"ז י"ל שבפרק ראשון הוא חרבונא של חול, מסריסי המלך לכן הוא ב'א'. אבל בפרק ז' הוא חרבונה של קודש וכמו שכתוב בחז"ל (ילקוט שמעוני ועוד) דהוא אליהו הנביא שהתחפש לחרבונה(א) והוא משושנת יעקב וגם חרבונה זכור לטוב.

במה מותר לשקר בפורים?

מהרש"א בבא מציעא כג: בהני ג' דברים עבידי רבנן דמשני במיליהו, היינו שבשלושה דברים מותר לשקר, אחד מהם זה בפוריא. אומר המהרש"א שפוריא הכוונה לפורים שיש דין דחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי, ולת"ח מותר לשקר ולומר לכולם שהוא כבר השתכר חזק וארור מרדכי וברוך המן. ויעוין ברמ"א שכותב שצריך לנוח אחרי שתיית היין, כי פוריא זה מיטה. וחייב איניש לבסומי בפוריא, והיינו במיטה.

(מתוך עלונו של הרב קולדצקי תשפ"ה)

פניה יראו לעומתך כמפלצת

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל: הייתי פעם אצל הסטייפלר זצ"ל עם בעל תשובה יקר, שאשתו סירבה בכל תוקף לשמור תורה ומצוות. כל הנסיונות לשכנע אותה עלו בתוהו. הסטייפלר רצה לנחם אותו ואמר לו: "אם היום תעמדו, אתה ואשתך, מול הראי, הפנים שלכם יראו פחות או יותר זהות... לשניכם שתי עיניים, שתי אזניים, אף ופה... אבל דע לך! לעתיד לבוא, בעולם העליון, אתם לא תתחילו להראות דומים...

בעוד שלך יהיה תואר פנים נעלה, אור יקרות יבקע ממנו, פניה יראו לעומתך כמפלצת... תמשיך להחזיק חזק בתורה. אל תיבהל ואל תתיאש! בסופו של דבר יווכחו כולם לדעת, כי רק מי שהחזיק בתורה באמת הרוויח! היום היא עוד נראית גיבורה לידך, אולם יגיע זמן שהיא לא תוכל להתקרב אליך, כי מרחק של קילומטרים יפריד ביניכם...

לעתיד לבוא, הבושה של כל מי שלא למד תורה תהיה נוראה. לכל אדם יש רמ"ח איברים וש"ה גידים, המכוונים כנגד רמ"ח מצוות עשה וש"ה מצוות לא תעשה. כל פגם באחת ממצוות התורה פוגם את אותו איבר המכוון כנגדה.

העצה היחידה היא להילחם כאן בעולם הזה, מלחמה נחרצת בעמלק!... לזכור היטב כי הוא מעוניין לקרר אותנו בעבודת ד'. להחזיק חזק בתורה ובמצוות, עם פנים שכאלו נוכל להתגאות לעתיד לבוא בעת שאור התורה יזרח בעולם.

(אריה שאג - פורים)

"אל תבוא אלי עכשיו. תבוא אלי בפורים. תנסה אז"

"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" (אסתר ח).

המדרגה. כל אחד מאתנו שרוצה לבנות "בית של תורה" - חייב להקים בתוכו מקלט איתן, עם חומות בטון, שכל רוחות שבעולם לא יצליחו לערער את יסודותיו ולפגוע בו.

אני זוכר את התפילות בישיבה בליל הפורים וביומו. היה ניתן לראות בחוש את מה שאומר האר"י "כפונים" - כפונים: מעלתו הגדולה של יום הכפורים היא כמו זו של פורים! התפילה היתה אורכת זמן רב יותר מהרגיל, בתפילת שמונה-עשרה ניתן היה לשמוע בכיות נוראות, דמעות של תחינה ובקשה: "והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך".

פורים הוא יום המסוגל לישועות גדולות. "כל הפושט יד - נותנים לו". היו צדיקים, שכשבאו אליהם אנשים להתברך בישועה, אמרו: "אל תבוא אלי עכשיו. תבוא אלי בפורים. תנסה אז". ביום הזה יורד משמים שפע עצום, ים של רחמים.

דא עקא, היצר הרע מודע היטב למעלותיו ולסגולותיו של היום הגדול הזה. לפיכך הוא יוצא במאבק איתן, עם כל מיני תחבולות שרק הוא - המומחה הגדול - יודע לעשות, כדי להסיח את דעתנו, ו"להעביר" את היום הזה בשטויות. לפתע פתאום הוא מורה היתר לחקות אנשים ולפגוע בכבודם וברגשותיהם...

פורים הוא גם יום של בין אדם לחברו, יום של "משלוח מנות איש לרעהו" ושל "מתנות לאביונים", יום בו יש להרבות באהבה ואחוה, שלום ורעות.

(מתוך 'דורש טוב' פורים בהוצאת 'פה נוף')

הגאון רבי ישראל מאיר שושן שליט"א: כדי שאכן תהיה זו "אורה ושמחה" אמיתית - יש לך תנאי קודם למעשה: "ליהודים"! כלומר, השמחה צריכה להיות שמחה יהודית, לא שמחה של הפקרות והוללות.

מספרים שהקבלן שבנה את ישיבת פוניבז', החל לבנות תחילה את המקלט. הוא הזמין כמות גדולה של ברזלים, מלט, בטון, ומשזו הסתיימה, הורה לו הרב מפוניבז' זצ"ל לשוב ולהזמין כמות גדולה נוספת מכל הציוד הנ"ל. שאלו אותו מדוע הוא משקיע כל כך הרבה בבניית המקלט? והוא השיב: "אני רואה בדמיוני את הישיבה בתפארתה. ישיבה שלומדים בה מאות רבות של בחורים. אני לא לוקח סיכונים! אני מכין מקום בו יוכלו מאות הבחורים להיות מוגנים מפני הפצצות החזקות ביותר שיש בעולם!

זהו תפקידו של מקלט! אמנם לא דרים בו בקביעות, אבל דווקא משום כך, הוא חייב להיות בנוי בצורה מאסיבית, איתנה וחזקה.

הרחוב מלא ב"פצצות". המוסריות, הרוחניות, הקדושה נמצאים בשפל

עשר חידות במגילת אסתר

הַצְדִּיקִים הַצְעִירִים

המדור שבו תזכו בעוה"ז והשכר הגדול שמור לעתיד לבוא

תוך דקות הפכה הפתה לחצר חסידית קטנה. כלם פתבו פתקים על התחפושות והפובעים: 'גבאי האדמו"ר משושנה', 'חסיד נאמן של האדמו"ר משושנה', 'משב"ק האדמו"ר משושנה' ועוד.

חיים ויענקי מספרים על כבוד קדשת האדמו"ר משושנה

הוא הניד קלות את ראשו, מנסה לעמד זקוף ומכבד.
בדיחה חריפה קפצה לי במחשבה כמו ליצן
קופצני...

ואז זה קרה.

בדיחה חריפה קפצה לי במחשבה כמו ליצן קופצני...
'זו התחפשת המקורית? נו באמת! חשבנו שאתה מתחפש
מינימום לרחפן מעופף או למכונת ברוך מחלקת כוסות...'
כבר ראיתי בדמיון איך כל הפתה מתפוצצת מצחוק. איך
אני זוכה למחיאות כפים על השניגות. המלים כבר עמדו על
קצה הלשון, מחפזות לצאת ולהצחיק את כלם.

ופתאום - ראיתי את שמוליק באמת. לא את השטריימל
העקום. לא את הזקן המתננד. את הילד שמתחת. את
ההשקעה. את האמץ להגיע מחפש לפתה. את התקנה שאולי
הפעם יחמיאו לו והוא לא ירגיש מבוזש ונבוז.

נזכרתי בשיחה של המנהל על כוחן של מילים. איך מילה
אחת יכולה לבנות עולמות- או להחרב אותם. איך בפורים
אנחנו מרבים בשמחה, לא חלילה בצחוק על חשבון אחרים.
הרגשתי שאני עומד בצומת.

בדיחה - או ברכה.

בהחלטה של רגע בלעתי את העקיצה.
התישבתי במהירות, תלשתי דף ממחברת וכתבתי בגדול:
'חסיד האדמו"ר משושנה' ובסוגריים הוספתי 'שושנה' =
שושן הבירה. את הדף תליתי על עצמי.

**קפלתי עוד דף כמו 'קויטל' קטן והגשתי לו ביראת
כבוד**

קמתי, נגשתי אל שמוליק, קפלתי עוד דף כמו 'קויטל'
קטן והגשתי לו ביראת כבוד.

בכל שנה, כמה ימים לפני פורים, הפתה שלנו בת"ת כבר
רועשת וגועשת. גירות קרפ צבעוניים, לחשוישים, שירים
ורעיונות לתחפושות. השנה שמוליק הסתובב עם חיוך
מסתורי במיוחד.

"אני מודיע מראש", הוא הכריז בהפסקה, "השנה יש לי
תחפושות מקורית במיוחד. לא ראיתם דבר כזה."
"נו, תגלה לנו רמז?" שאל יוני, אבל שמוליק רק חייך.
"חכו ותראו."

האמת גם אני חיכיתי. שמוליק לא היה מהילדים שבולטים
במרפז. שקט, קצת בישון. אם הוא אומר "מקורי במיוחד"
פנאיה שהוא באמת משקיע.

בבקר יום המסיבה נכנסתי לפתה- וקפאתי במקום.
מול הלוח, ליד שלחן הרב, עמד... שמוליק האדמו"ר.
חלוק שחר ארוך שנגרר כמעט על הרצפה, שטריימל עצום
ממדים שפסה חצי מצח, זקן לבן מדבק יורד על פי מדותיו.
בידו החזיק ספר קטן.
"שמוליק?" לחשתי.

המתרחש הוא חידו חיוך
רחב "אה, כבוד קדשת
האדמו"ר משושנה
בכתתנו? אשירינו
שזכינו!"...
הפכה געשה משמחה
אמיתית. לא שמחה
של בדיחה. שמחה
של ביחד.

שמוליק הלך והזדקף, דבר בבטחון, הציג רעיונות לתוכניות
ומשחקים ואף נשא נאום מלא בפורטים מעניינים על המגילה.
כלם שתו את דבריו בצמא.
לקראת סוף היום, כשכבר קפלו תחפושות ונקינו את
השלחנות, שמוליק נגש אלי בלי הזקו המדבק.
"תודה", הוא אמר בשקט.
"על מה?" העמדת פנים שלא הבנתי.
"על הבקרה. ראיתי בעיניים שלך שהיה לך משהו להגיד.
ובחרת שלא."

נשארתי רגע בלי מילים. הבנתי שהוא ראה הכל. את
הצומת. את המאבק.
חכתי. "רבי, מה זאת אומרת? חסיד נאמן אני."
הוא צחק, ובעיניים שלו הייתה הוקרה אמיתית.
בדרך הביתה חשבתי על זה. כמה קרוב הייתי להפוך את
היום הזה לזכרון צורב עבורו. מילה אחת. בדיחה אחת. צחוק
אחד. ובמקום זה - בחרתי אחרת.
איזה נס שהשתמשתי במילים שלי לעשות טוב!
בסוף היום נשאר בפני טעם מתוק ומיוחד. מתוק של
החלטה נכונה.
זה היה פורים שמח באמת!

"רעבע", אמרתי
בקול רציני, "אפשר
ברכה להצלחה במבחן
בגמרא?"
לרגע היה שקט.
ואז משהו קרה.
שמוליק הרים את
עיניו. החיוך הקטן
שלו התרחב. הוא הניח את ידיו על ראשי ואמר בקול עמוק:
"שתזכר להבין את הסוגיה על בוריה."

צחקוק התפשט בפתה - אבל זה לא היה צחוק של לעג.
זה היה צחוק של משחק.
לייבי קם מיד אחרי והדביק על עצמו גם שלט של 'חסיד
האדמו"ר משושנה'... "רעבע, ברכה שאזכר בהגדרה של שוק
פורים השנה!"...

תוך דקות הפכה הפכה לחצר חסידית קטנה. כלם כתבו
פתקים על התחפושות והכובעים: 'גבאי האדמו"ר משושנה',
'חסיד נאמן של האדמו"ר משושנה', 'משב"ק האדמו"ר
משושנה' ועוד. כל אחד התגיס למשחק והביא את הרעיון
המיוחד שלו. יהושע רץ להביא סטנדר קטן, פיניו לשמוליק
פסא מקבד במרפז הפתה. אברמי, כתב על בריסטול ענק
'האדמו"ר משושנה - שעות קבלת קהל', הדביק אותו על
דלת הפתה מבחוץ ובכך ידע את כלם שזה המקום להכנס
אם רוצים ברכה. ישראל התמנה למשב"ק ונעמד לצד שמוליק
עם תנועות מכפדות, כאלו הוא משמש בקדש כעוזר אישי
של האדמו"ר וסידר את התור למי שמגיע לקבל ברכה.
יוסי רץ להביא את העוגה היפה שהוא הביא למסיבה.
"רעבע, תטעם ותחלק לכלם שירים."

נגשנו בזה אחר זה "לקבל ברכה" וגם שירים. אפילו נשקנו
את ידיו ברכיונות גמורה...

המנהל נכנס לרגע לברך אותנו בפורים שמח. כשראה את

לְסִיּוּמָא דְגַלְיֹנָא

עורך המדור: אלחנן נתן ליכטיג

הרב עדס היה מופתע, כי מעולם האיש לא תרם סכום כזה

הגאון רבי גואל אלקריף שליט"א
כל מצוה שאתה יכול - תשתדל לחטוף אותה

ומתנות לאביונים

הגאון רבי יהודה עדס שליט"א הגיע
לאמריקה לגייס כספים לטובת ישיבתו,
וכאשר הגיע אל אחד הגבירים, הפתיע
אותו הלה והרים תרומה על סך חמישים
אלף דולר!

הרב עדס היה מופתע ביותר, שכן מעולם
הגביר לא חרג מסך של אלף דולר, והנה הוא
תורם בבת אחת סכום כה גדול!

"אני מאד שמח בתרומה, אך אמור לי,
מה קרה שאתה תורם בנדיבות כה גדולה?

"אספר לך סיפור", השיב הגביר. "יש לי מפעל גדול של טקסטיל, ומאחר
וכבר זקנתי ורציתי לצאת לפנסיה, העברתי אותו לילדים שלי. והנה עם
תחילת תהליך העברת הבעלות, אני מסתובב במפעל ורואה שהגיעו
הקצינים האחראים על האפסנאות בצבא הולנד והם רוצים להזמין מדים
מיוחדים ואיכותיים לכל צבא הולנד.

הילדים שלי ישבו עם הקצינים בלווית עורכי דין וסיכמו איתם על המחיר,
ואז נכנסתי ואמרתי להם: "רבותי! אני רוצה עוד חצי סנט על כל מטר!"
הילדים החלו לתת לי בעיטות שקטות ברגליים: "אבא, אנחנו עושים
פה עסקה של מאות אלפים, מה אתה מתווכח על חצי סנט?"
"אני בעל המפעל, ואני עומד על כך שיוסיפו חצי סנט על כל מטר!",
השבתי בנחרצות.

"הוא כל כך מתעקש, תעשו לנו טובה ותוסיפו את הסכום הזה. הוא אדם
מבוגר ואנחנו לא יכולים להתנגד לו", אמרו הבנים בהתנצלות. הקצינים
הסכימו לתנאי, והעסקה נחתמה בשעה טובה ומוצלחת. ומה היה שוויו
של ה'חצי סנט'? חמישים אלף דולר!

"בהתעקשותי רציתי ללמד את הילדים שלי שאת העושר לא עושים
מהעסקאות הגדולות, אלא מהסכומים הזניחים, מהחצי סנט שלא מרגישים.
את הכסף הזה לא לקחתי לעצמי, אלא העברתי אותו לצדקה לשיבה
שלך, וזה פשר הסכום הגדול שנתתי לך בבת אחת."

יהודי צריך ללמוד להיות סוחר. כל מצוה שאתה יכול לחטוף - תשתדל
לחטוף אותה, חטוף ואכול, חטוף ושתה, וכך תרויח רווחים רוחניים גדולים.

(מתוך 'נאה דורש' בהוצאת 'יפה נוף')

כשבעל ה'מאור עינים' למד מוסר מהגנב

הרה"צ רבי מאיר איתמר רוזנבוים שליט"א בעל 'דרך אמונה'
על ההולכים להתרים את הציבור

ומתנות לאביונים

הרבה מבני ישראל
מכתמים רגליהם ביום הזה
והולכים ממקום למקום
ומבית להתרים את הציבור
שיתנו מממונם לצדקה
ומתנות לאביונים, מה טוב
לספר עובדא דהוי אצל
ה'מאור עינים' זי"ע שהיה
נוהג לסובב בערים כדי

לאסוף צדקה לפדיון שבויים, פעם שהה זמן מרובה בדרך, כשהוא
מסובב מעיר לעיר לאסוף צדקה כדרכו, אולם לא הצליח לקבץ את
הסכום הנצרך. נטפל אליו היצר הרע והתחיל לפתותו, וכה אמר
אליו: הלא אתה המגיד מטשערנאביל, הלא העלית חרס בידך,
נוח היה לך לשבת בביתך ולעסוק בתורה ובתפילה. וכאשר נכנסה
מחשבה זו בראשו חשב אולי הצדק בדברים אלו, לכן החליט לחזור
לביתו שבטשערנאביל. בדרכו חזרה, נכנס בעיירה אחת, ושמע כי
אדם מישראל נתפס בגניבה, וחבשו אותו בבית האסורים, ה'מאור
עינים' ביקש מאת הממונים שיתנו לו רשות לבקרו. כאשר נכנס לבית
האסורים ונפגש עמו, בתוך דבריו עמו התחיל להטיף לו דברי מוסר:
ראה בני מה גרמת לעצמך, עברת על לאו של 'לא תגנוב', ועכשיו
נתפסת, כלום לא עלה בידך, ואתה גם חבוש בבית הסוהר, בטוח אני
כי מעתה לא תחזור על מעשה כזה! ענה לו הגנב: ומה בכך שעתה
נתפסתי, לא אעזוב את דרכי ועבודתי, אף אם לא הצלחתי בגניבה זו,
אקווה להצליח בגניבה אחרת.

כאשר שמע ה'מאור עינים' כך, התחיל מהרהר בלבו, יש לי ללמוד
מוסר מגנב זה, הוא הלך לעשות דבר עבירה ולא הצליח, ובכל זאת
איננו מתייאש, וחושב לנסות מזלו בפעם אחרת, ואני הלכתי לעשות
מצוה ולא הצלחתי, וכבר אני חוזר לביתי, לא ולא, אנסה שוב את מזלי,
אולי אצליח בפעם השניה. ואכן המשיך המאור עינים את דרכו לסובב
בערים לאסוף נדבות לטובת מצות פדיון שבויים.

(מתוך חוברת 'דרך אמונה' פורים תשפ"ה)